

KIRSAL ALAN KOYUNCULUĞUNDA KUZU BÜYÜTME

Gönderen : admin - 15/05/2009 22:13

KIRSAL ALAN KOYUNCULUĞUNDA KUZU BÜYÜTME

Koyunculukta başarılı olmak, her türlü yeniliğe açık olmaya bağlıdır. Önerilen her yenilik, üreticilere benimsetilmelidir. Bunun yanı sıra da getirmesi gerekir ki, bugüne kadar yapılan koyunculuk pekli deşibebersin.

Amaç; kırsal alan koyuncululuğunda kuzu büyüme yöntemlerinin, koyun yetiştiricilerine tanıtılmasıdır. Bunun yanında, kalıntı sütünün büyütmeye tanınması ve yayılmasıdır.

Kuzu Büyütme Yöntemleri

Kuzu büyüme yöntemlerini iyi tanıyıp, bu yöntemlerden birinin seçilerek işletmede uygulanması ile üretim kayıplarının önlenmesi sağlanabilir.

Kuzu büyüme yöntemleri şunlardır:

1. Doğal büyüme,
2. Eksik emiştirme veya erken süttten kesme,
3. Yapay büyüme,
4. Kalıntı (artık) süt ile büyüme.

A. Doğal Büyütme

Kuzuların doğumdan itibaren ana sütünü, süttten kesime kadar emmeleri, bunun yanında da kuru ot, yeşil yem ve kesif yemle büyüülmesidir. Doğal büyütmeye iki yol söz konusudur.

1. Kuzular da anaları ile süttten kesime kadar meraya çıkar.

2. Kuzular süttten kesime kadar ağılda barındırılır.

Merada kuzu büyütmeye, süttten kesim yapı kuzuların beslenme durumu ile yakından ilgilidir. Meranın yeterlilik durumu ile ek yem verilip verilmeyişi, süt emiştirme dönemini uzatabilir veya kısaltabilir.

Kırsal alan koyuncululuğunda genellikle, doğal kuzu büyüme yönetimi uygulanır. Kuzular süttten kesime kadar, ağılda barındırılır. Emilen süt yanında, kuzulara birazda, kesif yem verilir. Kuru ot üretimi sınırlı sayıda bazı köylerde yapılabilmektedir. Çoğu köyde hayvan beslenmesinde kuru ot kullanılmadığından, kuzu büyütmeye de kullanılmamaktadır. Ypkembenin gelişmesi için, emiştirme döneminde kuzulara kaliteli ot verilmesi gerekir. Bu konuda önerimiz; işletmedeki kuzu ve buzağılara yetecek kadar fiş ekimi alanının ayrılması, ekilen fişin de kuru ot için biçilmesidir.

B. Erken Süttten Kesme:

Erken süttten kesmede, kuzular, 28-42 günden fazla emiştirilmezler. Erken süttten kesmede, iki farklı amaç söz konusudur. Bunlar şunlardır:

1. Kuzuları ayrılan anaların, hemen çiftleştirilmesi ile koyun başına kuzu verimini artırmak.

2. Kuzuların erken süttten kesilmesi ile süt üretimine kısa sürede geçmek.

Erken süttten kesmede kuzuların, en az 12-13 kg. canlı ağırlığa ulaşmış olmaları gerekir. Süttten kesilen kuzuların, iyi kalite kuru otu ve kesif yemle beslenmeleri, bu yöntemin başarısını yükseltir.

C. Yapay Büyütme:

Yapay büyüme yönteminin kırsal alanda uygulama şansı henüz yoktur.

Yapay büyütmeye amaçları:

1. Anası ölen ve ana sütü az olan kuzuların büyüülmesi.
2. Anaların süttünden yararlanılması.
3. Anaç sürüde iplerin azatılması ve
4. Bir ip verimine düşen kuzu büyütmeye arttırılmasıdır.

Yatay Büyütme Dönemleri:

1. Sıvı yemle beslenme dönemi,
2. Sıvı+kesif yem beslenme dönemi,
3. Kesif yemle beslenme dönemi, olarak belirlenmiştir.

Sıvı yemle beslenmede; süt ikame yeminin özellikleri, ana süttüne yakın olmalıdır. Yoksa, gelişmede başarı sağlanamaz. Ayrı süt ikame yemi ile hazırlama işçiliği, koyun süttünden daha ucuza mal edilmelidirki ekonomik olsun. Bu dönemde kullanılan ikame yemler şunlardır;

1. Yapay süt.
2. Ynek sütü.
3. Ynek sütü+koyun sütü karışımı.

Sıvı ve kesif yemle besleme dönemi, kesif yeme geçiş dönemidir. Kuzular doğduktan hemen sonra, ot ve kesif yemle oynamaya başlarlar. 3.haftadan itibaren da kesif yemi tüketmeye alışı olurlar.

Kuzular kesif yemi tüketmeye başladıklarında; içilen sıvı yem miktarı, tüketilen kesif yem miktarını sınırlar. Bu nedenle, sıvı yem miktarı sınırlandırılsa, kesif yem tüketimi artar. Kesif yeme geçmeden, sıvı yem kademeli olarak azaltılır. Burada dikkat edilmesi en önemli nokta, kuzunun gelişmesi için gereken tüm besin maddesi ihtiyaçları, kesif yemden karşılanıncaya kadar sıvı yeme devam edilmesidir.

D. Kalıntı Sütle Büyütme:

Koyun süttünün çok değerli olduğu bölgelerde ve koyun süttünden vazgeçilmeyen işletmelerde, kalıntı sütle büyüme yöntemi başarı uygulanabilir. Sağıma geç başlanması, binlerce ton üretim kaybına neden olmaktadır. Bu da, ulusal ekonomimiz için küçümsenmeyecek bir kayıptır.

Kırsal kalkınmada öncelikli da köylerinde, kalıntı sütle kuzu büyüme yöntemi ile üretilecek fazla süt, yoğurt ve peynir yapılarak değerlendirildiğinde, üreticiye ek bir gelir imkânı sağlayabilecektir. Yönetimin uygulanmasını şöyle açıklayabiliriz:

Doğumdan bir hafta sonra başlamak şartıyla, koyunlar günde bir ödün olmak üzere emiştirmeden önce sağılırlar. Sağımdan sonra kuzuların, analarının yanında 20 dakika kalmaları yeterlidir. Günde iki ödün emiştirme gerçekleştiriyorsa, sağımdan sadece bir

yapılması önerilir. Doğumdan 1-1.5 ay sonra kuzular kesif yeme alırken, emiştirme öncesi sađým ikiye çýkarýlabilir. Bu uygulama kuzular süttten kesilinceye kadar devam edilir. Kuzularýn süttten kesimi, dođal büyütmede olduđu gibi 3-3.5 aylýk iken yapýlýr. Bu dönemi izleyen aylarda, koyunlarýn sabah ve akşam sađýmýna, koyunlar kuruya çýkana kadar devam edilir. Bu yöntemin uygulanması ile; dođumu izleyen haftalardan itibaren süt üretimi gerçekleştirilebileceđi gibi, memeler sürekli temiz tutularak hem mastitise yakalanma riski azaltýlýr, hem de kuzular temiz ve sađlýklý meme bađlarından süt içtikleri için, mikrobik bulamada önenebilir. Bunun sonucunda, kuzu ölümlerinde bir azalma gözlenmiştir.

Koyun yetiştiricisinin elinde süt üretimini arttırma imkânları vardır. Ancak, koyun yetiştiricilerimizin bu konuda bilgilendirilmeleri, sürekli bir eğitimle mümkündür. Süt üretiminin arttırılmasında, kuzu büyütme yöntemlerinin yakýndan tanýnmasýnın önemi büyük

=====